

Пријоморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА VIII • БРОЈ 151. • 25. ЈУЛ 1979.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

СЛЕДНИЦА ОПШТИНСКОГ КОМИТЕТА СК

Самопријегорно и одговорно

На проширој сједници Општинског комитета Савеза комуниста, којој је присуствовала радна група Предсједништва Централног комитета СК Црне Горе на чelu с Вуком Вукадиновићем, секретаром Предсједништва, разматрана је досадашња активност на отклањању поља земљотреса, као и предстојећи задаци.

Оцјијено је да су у досадашњем току акције ксмунисти испољили изузетно висок степен мобилности, одговорности, самопријегора и активног јединства. Чланови Савеза комуниста су били главни поноси иницијативе у свим срединама, у основним организацијама удруженог рада, мјесним заједницама и самоуправним интересним заједницама. Тако успјешно започету акцију треба наставити још организације и интензивије, јер тек сада улазимо у фазу у којој на дугорочном осnovи треба решавати најтеже задатке на ублажавању и отклањању пољецица катастрофалног разарања.

У уводном излагању Жарка Миковића, секретара Општинског комитета СК, посебно је истакнуто да је активност основних организација координирана и усмјеравана путем заједнички утврђених ставова и усвојених закључака од стране Општинске конференције СК и њених органа и тијела. Утицај комуниста био је свакодневно присутан на извршавању текућих задатака, односно спровођење неопходних мјера за реализацију усвесјених програма активности. Од посебног значаја било је перманентно идејно-политичко дјеловање комуниста у новонасталој ситуацији, при чему је испољена незамјењива улога основне организације.

Међутим, манифестовале су се и неке негативне појаве, спорост и неспајање; сачињавани су недовољно конкретни програми активности, без временског орочавања и прецизног одређивања иносилаца појединачних задатака, што је негативно утицало на потпунију мобилизацију свих људских и материјалних фактора и њихово рационалније и организовано коришћење.

Нарочито велике тешкоће испољене су приликом утврђивања степена општења објекта, због нових потреба послиje 15. априла, због чега су се морале поново прећи преко првијењених објекти.

Послије веома креативне дискусије у којој су учествовали: Вуко Вукадиновић, Предраг Ђулафић, Љубо Раденовић, Блажко Ивановић, Иво Калонтировић, Илија Чуљковић, републички секретар за привреду, Борivoје Колиновић и други, закљу-

чено је да су тренутно најважнији задаци Савеза комуниста и других организованих социјалистичких снага у општини збрињавање и смјештај пострадалог становништва, обезбеђивање неопходних услова за рад школа, здравствених институција и организација удруженог рада, које треба да буду основни посери послова на обнови и изградњи. Да би се ови приоритетни задаци могли успјешно и ефикасно извршавати, неопходно је заопштити одговорност сваког субјекта, убрзати послове и испитивању услова за градњу на појединачним локацијама, извршити хитне интервенције у вези са санацијом и способљавањем објекта који су познатно општећени; одредити локације за изградњу породичних стамбених зграда, нарочито на сеоском подручју, где су се јавила клизишића, па због тога није могуће градити на истом месту.

У основним организацијама удруженог рада и мјесним заједницама треба убрзано радити, како на рашчињавању рушевина, тако и на изради пројекта и друге техничке документације.

Такође је неопходно да се што прије објективизирају критеријуми у вези с коришћењем и намјеном средстава солидарности и других средстава која ће служити за ублажавање и отклањање насталих пољецица, предузети неопходне мјере за квалитетније и потпуније функционисање система информисања и обезбиједити да све одлуке, прије њиховог дефинитивног усвајања, буду предмет разматрања и оцјена свих радних људи и грађана.

Б. Крковић

ПА ПЛАЖАМА БУДВАНСКЕ РИВИЈЕРЕ

СВЕ ВИШЕ ТУРИСТА

У јулу је изненадио и највеће оптимисте на будванској ривијери. Аутокампови, хотели који су остале неопштећени након земљотреса и собе у домаћој радиности почели су примати гости у нешто већем броју почетком мјесеца. Ипак, тек је други јулски „талаас“ доносио знатно више гостију на плаже од Јаза до Буљарице.

У моменту док пишемо ове рече, на будванској ривијери борави преко 6.000 гостију. Пошто су капацитети много већи, очекује се да ће крајем јула и почетком августа стићи много више туриста.

— Смиравање тла, добра услуга и умјерене цијене учинили су да туристи стижу, и то веома добро — кажу нам и то у Туристичком савезу Будве. На подручју Будве, Бечића и Светог Стефана, остало је неопштећено око 5.000 кревета у собама. Има још доста празних соба, али кренуло је.

У Петровцу, према ријечима Гојка Никчевића, директора ООУР за домаћи туризам „Петровац“, неопштећено је остало око 1.770 кревета у собама домаће радиности. Гости стижу из дана у дан.

— У нашим објектима — хотелима и аутокамповима — борави преко 6.000 туриста — рекао нам је Стојан Белић из агенције „Монтенегротурист“ — У Улцињу и Светом Стефану гоститељи су повукли добар потез — снизили су цијене, и то се позитивно одразило. Надамо се да ће гости стизати у већем броју почетком августа и у септембру, када су цијене пансиона знатно ниже — износиће 180 до 260 динара. Сада се крећу од 282 до 560 динара.

Други јулски „талаас“ доносио је знатно више гостију на плаже од Јаза до Буљарице. На слици: туристи на Словенској плажи

Предсједник Предсједништва СР Црне Горе Вељко Милатовић посетио је 21. јула радионица и насеља омладинских бригада које учествују на савезној омладинској радијој акцији „Братство — јединство 79“.

На слици: Вељко Милатовић у пратњи Блажа Ивановића, предсједника ОКСК, Игора Јововића, предсједника Републичке конференције ССО Црне Горе и Свете Маровића, команданта насеља, приликом посете Буљарици.

ИЗУЗЕТНА ПАЖЊА ГОСТИМА СЕ ПОКЛАЊА

Оно што запажемо овог јула, а чиме се нисмо могли похвалити прошлих година јесте изузетна пажња, која се поклања гостима. Било да су у хотелима, одмаралиштима, собама домаће радиности или аутокамповима, туристи су веома топло дочекани, услуга је брза и квалитетна, нема успутних гуњања и другог што су наши конобари раније имали на свом „репертоару“. Чини се да је требало да затресе, да останемо без вриједних објеката и да тек онда видимо шта гост за нас значи и како се према њему треба понашати.

Мада ради у изузетно тешким условима, трговцима — капу доле. Снабдијевање је овог јула било веома добро. Много мање је тужве него ранијих година, нема ни оне несносне буке са хотелских тераса, из башта и ресторана. У праву је онај новинар који је недавно рекао да је љетос на Црногорском приморју најљепши туристима.

Нека тако буде и убудуће, па ће бити и гостију и девиза. И много више повјеренja у овај крај и његове људе.

С. Греговић

СЈЕДНИЦА СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ САЗВАНА ЗА 27. ЈУЛ

НА ДНЕВНОМ РЕДУ ВИШЕ ЗНАЧАЈНИХ ДОКУМЕНТА И ОДЛУКА

Предсједник Скупштине општине Предраг Ђулафин, сазвао је заједничку сједницу свих вијена Скупштине за 27. јул, а предсједник Вијена Удруженог рада Илија Франичевић и предсједник Вијена мјесних заједница Лазар К. Борета, сазвали су сједнице вијена такође за исти дан.

За ове сједнице припремљено је више значајних докумената, о којима се у делегатској основи водила десетодневна расправа. У току ове расправе радни људи и грађани, путем својих делегација у самоуправним организацијама и заједницама, били су у могућности да дају допринос у заузимању ставова и давању основних смјерница делегатима за рад у Скупштини.

ОСНОВЕ ПРИВРЕМЕНОГ ПРОГРАМА ОБНОВЕ И ИЗГРАДЊЕ У 1979. ГОДИНИ

Основе програма садрже најважније задатке општине до краја ове године. Наводимо значајније дјелове из овог програма.

мјесца, под условом да се обезбједије средство, јер су оштећене такве природе да се мора интервенисати, а средство су од текућег објеката минимална, па се не може рачунати на ову првоступну интервенцију.

САНАЦИЈА И ОБНОВА ПО- РУШЕНИХ СТАМБЕНИХ ЗГРАДА У ПРИВАТНОМ ВЛАСНИШТВУ

Како је смјештај становништва, које је остало без крове над главом, приоритетан задатак, било је најједноставније да се што прије изградњи станови трајног карактера. Да би се ово остварило, потребно је (до априла 1980. године) извршити санацију свих привремено неупотребљивих објеката (објекти са једном и двије жуте линије), а да би се овај заједнички реализовано нужно је на објектима у друштвенном сектору геомеханичко испитивање земљишта за све објекте који не посједује ову документацију, прибављање постојеће документације или снимање објеката, уколико документација не постоји, затим израдити санације елaborate, изабрати извођаче радова на санацији објеката.

Према непотпуним подацима, остало је без крове над главом 1.139 породица (561 у градским насељима, 251 постамар и 327 на селима).

У циљу што бржег, једнобројног и квалитетног, рјешавања санације и оптавке пострадалих стамбених зграда у приватном власништву, означених жутим и црвеним линијама, потребно је да се изради пројектиз докumentacija i posjednici objekata (објекти са једном и двије жуте линије), а да би се овај заједнички реализовано нужно је на објектима у друштвенном сектору геомеханичко испитивање земљишта за све објекте који не посједује ову документацију, прибављање постојеће документације или снимање објеката, уколико документација не постоји, затим израдити санације елaborate, изабрати извођаче радова на санацији објеката.

СЕОСКО ПОДРУЧJE

У селима је остало без крове над главом 327 породица. Нужан смјештај за њих прије кишице јесени ријешимо се изградњом барака. Фонд солидарности добио

УКУПНО ПОТРЕБНА СРЕДСТВА У 1979. ГОДИНИ

	динара
За разшишавања рушевина и рушење неупотребљивих објеката	150,000,000
За смјештај и збрињавање становништва	500,000,000
За друштвено дјелатност	164,900,000
— школство	110,000,000
— дјечји вртић	19,000,000
— здравство	11,200,000
— култура	24,720,000
За привреду	1,181,466,875
— индустрија	3,850,000
— пољопривреда	10,000,000
— пртврдина	107,616,875
— угоститељство	1,050,000,000
— мала привреда	10,000,000
За инфраструктуру	134,475,400
— путна мрежа	30,000,000
— водоводна и канализациона мрежа	16,307,400
— производња каменог агрегата	12,000,000
— електроенергетски систем	76,150,000
СВЕГА УКУПНО:	2,130,822,275

ОПРАВКА МАЊЕ ОШТЕЋЕНИХ СТАМБЕНИХ ОБЈЕКАТА У ДРУШТВЕНОЈ СВОЈИНИ

На подручју општине Будва је у једном зеленом линијом обиљежено 229, са двије 202, а са три зелене линије 215 станови у друштвеној својини. Треба приступити обезбеђењу објеката са једном и три зелене линије од једног оштећења. Ови послови могу се обавити у року од три

је намјенска средства за једнократне помоћи и овај износ ће се убрзо повећати и бити ће доноси за изградњу барака. Трајање смјештаја на селима ријешимо

мисије означена са три зелене, а фискултурна сала са једном жутом линијом. Рок завршетка санације 1. септембар 1979. године.

Основна школа „Мирко Срзентић“ је неупотребљива. Од стране Републичког СИЗ за образовање и васпитање обезбиђено је 30,000,000 динара за градњу нове школске зграде. У току је израда идејног плана пројекта. Завршетак радова предвиђа се 1. августа 1980. године.

Зграда Школског центра за средње образовање је по-пуно порушена и до изгра-

Предсједници и секретари мјесних заједница радом договору у Банци

и биће окончани до краја августа ове године.

Зграда Дома здравља предвиђена је за рушење. Дом здравља у Петровцу је употребљив, а Амбуланта и Апотека у Бечићима знатно оштећена. Рекреационо-реабилитациони центар при хотелу „Интернационал“ је за рушење.

До изградње новог Дома здравља потребно је најхитније обезбиђејити привремене монтажне објекте за Дом здравља у Будви и Амбуланту у Светом Стефану.

УСТУПАЊЕ ЗЕМЉИШТА

ИЗГРАДЊА ПОСЛОВНЕ ЗГРАДЕ СКУПШТИНЕ

У катастрофалном земљотресу уништена је и пословна зграда Скупштине општине, њених органа и друштвено-политичких организација. Од 15. априла до краја маја, сви ови органи обављали су послове под шаторима на Тргу Слободе. Од почетка јуна па до краја августа привремено се обављају послови у згради Основне школе у Будви.

Урбанистичким планом утврђена је локација за зграду Скупштине — источно од зграде Основне школе.

Грађевинска површина зграде, без органа за унутрашње послове и народну одбрану, износи 3.500 м², а предрачунска вредност 40.000.000,00 динара.

Општине Велика Плана, Парац и Охрид учествовају у изградњи ове зграде на тај начин што ће додијелити бесплатну помоћ од по 2.000.000,00 динара.

УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН РАДАНОВИЋИ — МАНИЋИ

Послије претходне расправе у Мјесној заједници Петровац, утврђен је предлог детаљног урбанистичког плана за насеље „Радановићи—Манићи“ којим се омогућава брже решавање стамбених проблема.

Предлаже се и прелокација једног колективног стамбеног објекта у насељу Подкошљун.

АДМИНИСТРАТИВНЕ ТАКСЕ

Предлаже се делегатима да донесу одлуку по којој се не плаћају административне таксе на све списе у вези с отклањањем последица од катастрофалног земљотреса. Сада се при-

бављају разна документа ради добијања кредита за санацију и изградњу стамбених објеката оштећених земљотресом, па се предлаже да се ова мјера, изузетно примјени уназад, тј. од 1. јула.

САГЛАСНОСТ

Утврђен је предлог рјешења о давању сагласности Скупштине на одлуку Савјета Природног љећилишта РВИ „Палаас“ о именовању Војине Ђерелића за инокосног пословодног органа, за директора овог љећилишта, на вријеме од четири године.

Дриморске новине

Лист ССРН општине Будва Уређује: Редакциони колегијум, Главни и одговорни уредник Милован Пајковић. Издавач: Општинска конференција ССРН — Будва адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва телефон: 41-346 — Број жијро-рачуна 20710-678-287 код СДК Будва — Штампа: Издавачко-штампарско предузеће „Обод“ — Цетиње — Прептиљата: годишња 48 дин.; за иностранство двоструко — Рукописи се не враћају.

Скратити процедуру — радити солидно

Разорни земљотрес од 15. априла открио је низ слабости и у начину пројектовања, извођењу радова, испитивању грађевинског материјала и неадекватном назору; а да се и не говори о запосављању функције просторног и урбанистичког планирања.

Ово је, између осталих, исказао Илија Чулковић, ре-

сультан пројектант, који су постојали представници извршних одбора општинских скупштина са угроженог подручја.

По ријечима Чулкова, сада треба учинити нов приступ када су у питању сложени задаци пројектовања санације и изградње и ангажовати најеминентније установе и појединце из наше земље. Нарочито је наглашено да, када је у питању нова градња, треба солидно обавити низ припремних радњи — испитати терен на коме је објекат раније подигнут (состав и носивост тла), и анализом утврдити који су то чиниоци доминантног утицаја на рушење објекта — несолидно пројектовање, градња, тип конструкције или подобност локације.

— У овој изузетној ситуацији треба што је могуће више скратити процедуру припреме одређених одлука и извješćи све непотребне формалности у циљу убрзавања укупног поступка за отклањање посљедица земљотреса — нагласио је Чулковић. — Неопходно је регулати укупно понашање и прецизирати послове према условима градње на труском подручју, било да је ријеч о ајени подобности терена, урбанизацији и техничким условима и нормативима који безусловно морају бити испитовани и испуњени и када је у питању санација и када је ријеч о новој градњи.

На савјетовању је речено да треба поједноставити поступак који ће добијати докumentације за регулисање постојаћих кредита код основних банака за one којима су домаћи оштећени или порушенi.

ГРАДИЋЕ СЕ СЕДАМ ХОТЕЛА

Јужни Јадран ће постати богатији за 2500 хотелских лежаја, што ће учinitи да се, колико толико, преболе ране за изгубљених 3640 кревета.

Како су нас обавијестили у ХТО „Монтенегротурист“, урађена је инвестиционо-техничка документација за седам објекта који ће се градити у Улцињу, Петровцу, Светом Стефану, Будви, Тивту и Цетињу. Њихове локације су одређене, а пројекти прилагођени савременим тржишним захтјевима:

Сада предстоји да се уради геолошко, геофизичко и сеизмичко прроверавање локација, првера прорачуна и статике и да се што хитније обезбедије средство за почетак градње.

публички секретар за привреду, на недавном савјетовању о непосредним задацима на реализацији привременог програма обнове и изградње за ову годину, коме су при-

такле санације и градње објекта за које су већ сачињени пројекти. Биће одређене локације за хотеле „Авала“, „Могрен“, и велику дворану „Зета филма“, хотеле на Словенској плажи, који су до темеља страдали, за нове хотеле у Милочеру, Петровцу и Лучицама код Петровца и санацију хотелског комплекса у Бечичима.

До краја августа ове године биће завршена геолошка, геофизичка и сеизмичка испитивања која ће дати одговор на питање где лоцирати нове објекте дуж будванске ривијере. Истовремено, биће урађена техничка документација за изградњу нових и за санацију тешко оштећених друштвених објеката.

Ово је договорено на састанку представника СО Будва, ХТО „Монтенегротурист“, Завода за обнову и изградњу Будве и Института за земљотресно инжењерство и земљотресну сеизмологију Универзитета „Кирил и Методиј“ из Скопља.

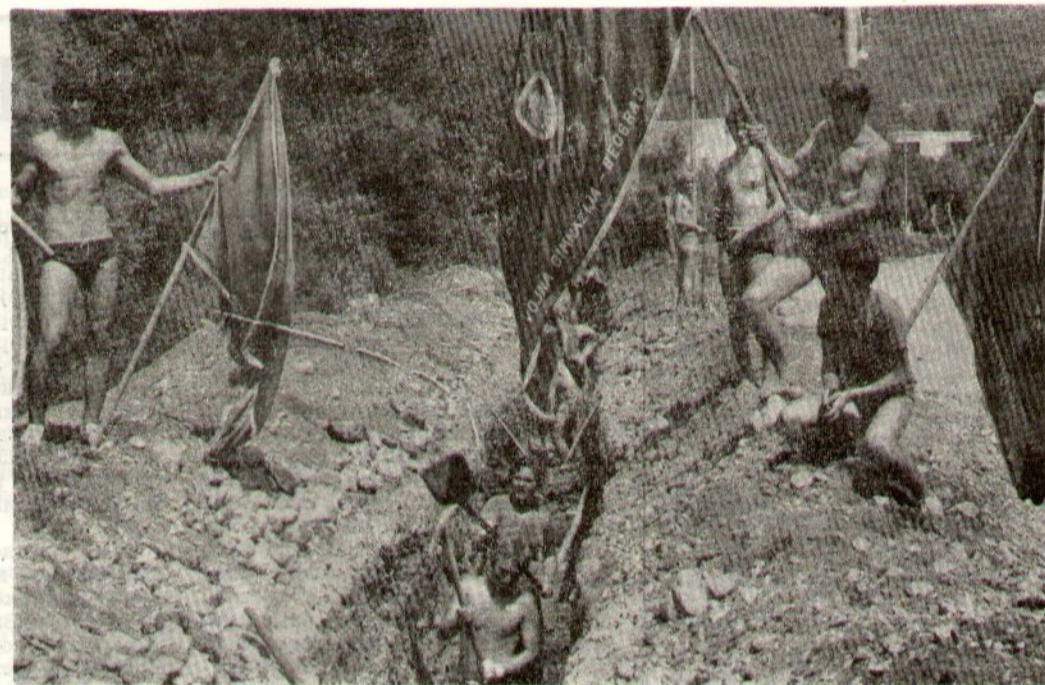
По ријечима професора Јајкима Петровским, директором скопског Института, дефинисање сеизмичких ризика и параметара врло је важан посао, уз то и приоритетан, јер од њега зависи по-

чекат санације и градње објекта за које су већ сачињени пројекти. Биће одређене локације за хотеле „Авала“, „Могрен“, и велику дворану „Зета филма“, хотеле на Словенској плажи, који су до темеља страдали, за нове хотеле у Милочеру, Петровцу и Лучицама код Петровца и санацију хотелског комплекса у Бечичима.

Геофизичка испитивања биће поверила Заводу за испитивање грађевинског материјала из Нишића.

БАНКА У ХОТЕЛУ

Гости нашег најекслузивијег љетовалишта моћи ће убудуће да валуту и друге вриједносне папире размјенију у Светом Стефану, где је отворена основна јединица Југословенске извозне и кreditne banke.

Песковином јула стигле су омладинске радне бригаде друге смјене — у Будви су радили ученици Јејине гимназије из Београда

Правилник о критеријумима и мјерилима за додјелу новчане помоћи домаћинствима настрадалим од земљотреса

На основу члана 9. Одлуке о фонду солидарности за отклањање посљедица од катастрофалног земљотреса у општини Будва („Сл. лист СРЦР“ — општински пропис“, број 15/79), и члана 17. Статута фонда солидарности за отклањање посљедица од катастрофалног земљотреса у општини Будва, Савјет фонда солидарности за отклањање посљедица од катастрофалног земљотреса у општини Будва у сједници одржаној 7. јула 1979. године, доноси је

ПРАВИЛНИК

О КРИТЕРИЈУМИМА И МЈЕРИЛМА ЗА ДОДЈЕЛУ НОВЧАНЕ ПОМОЋИ ДОМАЋИНСТИВАМ НАСТРАДАЛИМ ОД ЗЕМЉОТРЕСА

I ОПШТИ ДИО

Члан 1.

Овим правилником утвђују се критеријуми и мјерила за додјелу бесповратне новчане помоћи домаћинствима пострадалим од земљотреса на територији општине Будва за санацију и обнову индивидуалних стамбених зграда односно станове које су у стране стручне комисије за оцјену техничке оштећености објекта означени искутом и црвеном бојом.

Под домаћинством у смислу овог правилника подразумијева се заједница живота, привремењивања и трошења остварених прихода на дан 15. априла 1979. године.

Члан 2.

Право на додјелу новчане помоћи има пострадало домаћинство које је власник — сувлачник, односно посједник стамбеног објекта из члана 1. став 1. овог Правилника, под условом да нема неко од чланова домаћинства други употребљиви стан у личној или друштвеној својини у општини Будва или другом месту, а станови у боравак им је на дан 15. априла било на територији општине Будва, као и да су становали у наведеном стану.

Члан 3.

Новчана помоћ неће се додјељивати власницима зграда и станови за одмор (викендација).

Члан 4.

Новчана помоћ се додјељује власнику — сувлачнику, односно посједнику стамбене зграде — стана.

II КРИТЕРИЈУМИ И МЈЕРИЛА ЗА ДОДЈЕЛУ НОВЧАНЕ ПОМОЋИ

Члан 5.

Висина новчане помоћи, која ће се додјељивати домаћинствима зависи:

- а) од укупних средстава којима располаже Фонд солидарности,
- б) од општих критеријума и пропорција које објављује Републички фонд солидарности,
- в) од степена оштећености индивидуалне стамбene зграде — стана,
- г) од имовног стања домаћинства.

Члан 6.

Висина новчане помоћи износи:

- а) за стамбени објекат означен IV степеном оштећености (једна жута линија) 20.000,00 динара,
- б) за стамбени објекат означен V степеном оштећености (две жуте линије) 25.000,00 динара,
- в) за стамбени објекат означен VI степеном оштећености (једна црвена линија) 35.000,00 динара,
- г) за стамбени објекат означен VII степеном оштећености (две црвене линије) 40.000,00 динара,
- д) за стамбени објекат означен VIII степеном оштећености (три црвени линије) 45.000,00 динара.

Висина новчане помоћи из пређега става овог члана увећава се за још 5.000,00 динара ако укупни приход по члану домаћинства не прелazi 2.000,00 динара месечно по основу радног од-

носа, пензије и личног дохотка оствареног од времена занатске, угоститељске и друге дјелатности средствима у личној својини.

Члан 7.

Новчана помоћ утвђена овим правилником додјељује се на основу захтјева власника — сувлачника, односно посједника стамбene зграде — стана на посебном обрасцу изједном од стране Фонда.

Члан 8.

Уз захтјев за додјелу новчане помоћи подносилац је дужан приложити:

- погодбу о степену оштећености стамбene зграде, односно стана — издаје Одјељење за привреду СО Будва,
- погодбу о власништву — сувлачништву или посједovanju зграде, односно стана — издаје Одјељење за опште послове — катастар или Општински суд Котор,
- погодбу о мјесту пребивалишта на дан 15. априла 1979. године — издаје Одјељење за унутрашње послове,
- погодба да је стапило становао у постројалој згради — стану — издаје мјесна заједнице,
- погодбу о висини прихода за све чланове домаћинства, уколико се захтјев односи и на остварење помоћи из члана 6. став 2. овог Правилника (доказ о личном дохотку за април 1979. године, исјечак од пензије, потврда Службе друштвених прихода, за приватне занатлије — угоститељске),
- изјаве да нема употребљиву зграду или стан у личној својини или стан у друштвеном власништву на територији општине Будва или у другом мјесту — издаје Одјељење за опште послове СО Будва.

Члан 9.

Захтјев за додјелу новчане помоћи са комплетном документацијом из члана 8. овог Правилника доставља се непосредно Фонду солидарности Будва или преко мјесне заједнице по мјесту пребивалишта.

Члан 10.

Одлуку о додјели новчане помоћи доноси иконкосни пословодни органи Фонда рјешењем:

Подносилац захтјева, незадовољан одлуком иконкосног пословодног органа Фонда, може уложити приговор Савјету фонда, у року од осам дана од дате уручења рјешења.

Савјет је дужан да је у року од 15 дана донесе одлуку по приговору. Одлука Савјета је коначна.

Члан 11.

Домаћинству које је на дан 15. априла 1979. године користило више стамбених објекта са различитим степеном оштећености помоћ се додјељује по основу објекта са највећим степеном оштећености.

Члан 12.

Рок за подношење захтјева за додјелу новчане помоћи тече од дана објављивања овог Правилника на обласној табли у просторијама Скупштине општине Будва и у просторијама које користи за рад мјесне заједнице.

Крајни рок за подношење захтјева је 31. август 1979. године.

Члан 13.

Овај Правилник објавити је у листу „Приморске новине“.

Члан 14.

Савјет фонда даје ближе тумачења овог Правилника и може донијити упутства за његово примјену.

Члан 15.

Овај Правилник ступа на снагу даном објављивања највећим степеном оштећености по објекту. Савјет фонда и општина Будва и општина Скупштина општине Будва и општина Стубица и општина Јадранска Река су објавиле првобитно на обласној табли у просторијама Скупштине општине Будва и општина Стубица и општина Јадранска Река.

ПРЕДСЈЕДНИК ФОНДА СОЛИДАРНОСТИ ЗА ОТКЛАЊАЊЕ ПОСЉЕДИЦА ОД КАТАСТРОФАЛНОГ ЗЕМЉОТРЕСА ОПШТИНЕ БУДВА

Илија Рајковић, с. р.

Славимо велики јубилеј — шездесет година од оснивања Комунитичке партије, односно Савеза комуниста Југославије. Тих шест деценија, одмјераваних постигнутим резултатима, посебно онима који се никаквим бројкама не могу мјерити, као што су слобода, власт радничке класе, братство и једињство наших народа и народности, њихова пуна равноправност — значе величанствену епохуј. Јер, у тих шездесет година рађао се наш револуционарни раднички покрет и његова авангарда, Комунитичка партија Југославије. У тих шездесет година уткана је и четворогодишња натчовјечанска народно-ослободилачка и револуционарна борба народа и народности Југославије, све њене грандиозне тековине, потом велике битке: за социјалистичку изградњу и корачање сопственим путем (први пут у историји изграђен је самоуправни систем друштвено-економских и друштвено-политичких односа), за равноправност и независност у међународном различном покрету, за мир, несврставање, против подјеле на мажне и немажне, на блокове, на велике и мале, брате и сиромашне, поведена је битка за остваривање великих идеала пролетаријата о стварању комунизма, друштвеног система у коме ће сва власт бити у рукама радничке класе, слободне и удружене у републици рада.

1919.

— У Београду (20 — 23. априла) одржан Конгрес уједињења југословачког револуционарног радничког покрета. На Конгресу, каде су присуствовала 432 делегата, основана је Социјалистичка радничка партија Југославије (комунисти).

— У Београду је (23. априла) одржан Конгрес синдикалног уједињења и изабрао Централно радничко вијеће Југославије.

— У Загребу (10. октобра) одржана конференција на којој је основан Савез комунистичке омладине Југославије (СКОЈ). Одлучено је да СКОЈ приступи Комунистичкој омладинској интернационали.

— У Вуковару (20 — 25. јуна) одржан Други конгрес Социјалистичке радничке партије Југославије (комунисти), који је донио одлуку да Партија промијени име у Комунитичка партија Југославије.

— Одржани (28. новембра) први парламентарни избори у Краљевини СХС на којима је КПЈ добила 59 посланичких мандата и постале, по броју мандата у Конституантној, трећа политичка партија у земљи.

1920.

— У Београду (10 — 14. јуна) одржан Први конгрес Савеза комунистичке омладине Југославије. Одлучено је да СКОЈ приступи Ко-мунистичкој омладинској интернационали.

— У Вуковару (20 — 25. јуна) одржан Други конгрес Социјалистичке радничке партије Југославије (комунисти), који је донио одлуку да Партија промијени име у Комунитичка партија Југославије.

— Одржани (28. новембра) први парламентарни избори у Краљевини СХС на којима је КПЈ добила 59 посланичких мандата и постале, по броју мандата у Конституантној, трећа политичка партија у земљи.

СЕДАМ СЕКРЕТАРА СКОЈ-а

ЖРТВЕ БИЈЕЛОГ ТЕРОРА. МОНАРХОФАШИСТИЧКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ ПОРЕД ЂУРА ЂАКОВИЋА, НИКОЛЕ ХЕЋИМОВИЋА, БРАЦАНА БРАЦАНОВИЋА, И МНОГИХ РУКОВОДИЛАЦА КПЈ БИЛИ СУ И СЕДАМ СЕКРЕТАРА СКОЈ-а.

— Влада Краљевине СХС (29 — 30. децембра) донијела Обзнану и њом забранила рад КПЈ, СКОЈ-а и револуционарних синдиката.

1921.

— На пленуму Централног партитског вијећа КПЈ (1. априла) одлучено да се приђе стварању илегалних организација.

— Уставотворна скupština Kraljevine SXC (28. juna) izglasala Ustav (nazvan Vidovdanski) koji je prihvaćen sa 223 glasova, a 196 poslanička glasalo je protiv — među njima su bili i komuniści.

— Skupština Kraljevine SXC doniјela je Zakon o zaštiti javne bezbjednosti i porjetku u državi kojim je KPK stavljen van zakona, njeni poslanići лишeni mandata i makhom poškupšeni, dok je svaka propaganda komunizma proglašena zločinom.

1922.

— У Загребу (19. фебруара) почела да излази „Борба“ као орган КПЈ у илегалности.

— У Бечу (3 — 13. јула) одржана Прва земаљска конференција КПЈ.

1923.

— У Београду (13 — 14. јануара) одржана конференција уз учешће 76 делегата на којој је основана Независна радничка партија Југославије.

— У Београду (27 — 29. јануара) одржана Прва земаљска конференција независних синдиката.

— У Љубљани (24 — 26. јуна) одржан Други конгрес СКОЈ-а који је заузео став против фракција.

1924.

— Почетком јануара у Београду одржана Трећа конференција КПЈ која је, поред осталог, формулисала нове погледе на национално пitanje.

— Влада (11. јула) забранила рад Независне радничке партије Југославије и Савеза радничке омладине Југославије.

1925.

— Првог јануара изашао први број листа „Комунист“, органа ЦК КПЈ. Послије трећег броја полиција је открила илегалну штампарију и уредника Мошу Пијаде ој судила на вишегодишњу робију.

1926.

— У Бечу (17 — 22. маја) одржан Трећи конгрес КПЈ. Правилно је оцијењено да настају повољнији услови за стварање ширег фронта радника, сељака и угњетених нација. Па ипак, због фракцијских борби које су се наставиле у врху КПЈ несмањеном жестином, Партија није била способна да обезбиде спровођење усвојних ставова.

1927.

— Јосип Броз постао (априла мјесеца) члан Мјесног комитета КПЈ за Загreb.

ШЕЗДЕСЕТ ГОДИНА — ВІ**1928.**

— У Загребу (25 — 26. фебруара) одржана Осма партитска конференција загребачке организације КПЈ на којој је осуђен рад фракција и изабран нови Мјесни комитет. За секретара Мјесног комитета изабран је Јосип Броз.

— У Москви (9 — 13. априла) Извршни комитет Коминтерне сазвао савјетовање партитских руководилаца КПЈ. Именован је ново привремено руководство КПЈ, а Ђура Ђаковић је организациони секретар.

— У Дрездену (9. новембра) почео Четврти конгрес КПЈ.

— На такозваном „бомбашком процесу“ у Загребу, који је одржан почетком новембра, Јосип Броз је осуђен на пет година робије коју је издржавао у Лепоглави и Марибору.

1929.

— Крал Александар Карапорићевић (6. јануара) издао манифест којим је укинуo Видовдански устав, распустio Скупштинu и увеo диктатуру. Главна сштета била је уперена против КПЈ.

— У Загребу (20. априла) ухапшен организациони секретар ЦК КПЈ Ђура Ђаковић и секретар Црвене помоћи Никола Хећимовић, који су послије звјерског мучења одведенi на југословенско-аустријску границu и тамо убијени 25. априла.

1930.

— У другој половини године дио руководства КПЈ прешао је у иностранство — у Беч, а на основу одлуке ЦК КПЈ образован је Задржаничи биро, док је остали дио руководства остао у земљи.

1931.

— Јануара 1931. одржано је савјетовање КПЈ у Бечу, али оно није допринијело консолидацији става у Партиji.

1932.

— Средином године Коминтерна именовала Привремено руководство КПЈ. Пред комунистe Југославије постављен задатак — повељивање с народним масама у борби за остваривање њихових свакодневних захтјева.

1933.

— Упркос тешкоћама и слабоћима, процес унутрашње консолидације КПЈ се све брже остварива.

1934.

— Јосип Броз Тito изашао (12. марта) са робије. Све до одласка на рад у Комунистичку интернационалу (1935. године) већином радио у ПК КПЈ за Хрватску у Загребу, а затим у ЦК КПЈ чије је сједиште било у Бечу.

— У Љубљани (24. — 25. децембра) одржана Четврта земаљска конференција КПЈ на којој је одлучено да се формирају КП Хрва-

тске и КП Словеније, а у будућностi и Македоније.

1935.

— У Сплиту (9. — 10. јула) одржан пленум ЦК КПЈ на коме су разматране поуке из петомајских избора, стварање Фронта народне слободе, спровођење одлука VII конгреса Коминтерне, као и припреме за стварање КП Хрватске и КП Словеније.

— У Бечу (18. октобра) одржана сједница ЦК КПЈ на којој је одлучено да се у Политбиро ЦК КПЈ кооптира Јосип Броз Тито и Владимира Чопић.

1936.

— У Москви (крајем августа) на савјетовању руководећег партитског актива донесена одлука да Организациони секретаријат ЦК КПЈ с јосипом Брозом пређе у земљу и преузме непосредно руководење Партијом и покретом.

1937.

— У јануару ЦК КПЈ издао проглас „Против ратне опасности, против напада фашистичке реакције“, у којем позива народе Југославије на стварање Народног фронта.

— Јосип Броз формираo Централну омладинску комисију при ЦК КПЈ, која је представљала привремено руководство СКОЈ-а.

— У селу Челажи изнад Трбовља (17. априла) одржан Оснивачки конгрес Комунистичке партије Словеније.

— Од 1. до 2. августа, крај Са-мбора, одржан Оснивачки конгрес Комунистичке партије Хрватске.

1938.

— Јосип Броз Тито (око 25. марта) отпутовао у земљу да би на лицу места обезбиједио руководење Партијом и покретом.

— Почетком маја Јосип Броз Тито образовао Привремено руководство КПЈ.

1939.

— Под руководством Јосипа Броза Тита, под Шмарном Гором у Словенији (9. — 10. јуна), одржано Словенско савјетовање руководећег актива КПЈ.

1940.

— У Загребу одржана Шеста земаљска конференција СКОЈ-а. У име ЦК КПЈ присуствовали су Јосип Броз Тито и Иван Милутиновић.

— У дубрави крај Загреба одржана (19. — 24. октобра) Пета земаљска конференција КПЈ која заузима једно од најзначајнијих мјеста у југословенском револуционарном покрету.

1941.

— Под притиском народних маса и великих демонстрација у земљи (од 25. до 27. марта) срушена издајничка влада Цветковић — Ма-

чек која је припакту сила осовине, Италија).

— Силе осовине падле Југославију.

— У Загребу сједница КПЈ на којој је рве организовању као формиран је Јосипом Брозом.

— У Београду, одржан Главни штаб лачких партизанских славија на челу са Јурамом Чопићом.

— У Београду сједница Политбираја Јосипом Брозом пређе у земљу, земљу војних делова.

— У Столици одржано (26. септембра) војни конгрес Југославије.

— У Скопљу одржано (26. септембра) војни конгрес Југославије.

— У Београду издао Југославији оружани промијени штаб НСП одред.

— У Београду издао Југославији оружани промијени штаб НСП одред.

— У Београду издао Југославији оружани промијени штаб НСП одред.

— У Београду издао Југославији оружани промијени штаб НСП одред.

ВЕЛИЧАНСТВЕНА ЕПОПЕЈА

- упила Тројном савету (Немачка, Јасеновац) и Битољском саветом (6. априла) народноослободитељског покрета у Југославији. Одржано је да се првог уједињења овог покрета извршио највиши одбор АВНОЈ-а (8. фебруара) дали изјаву о циљевима народноослободилачког покрета.
- **На основу одлуке ЦК КПЈ** у марта месецу одржан Оснивачки конгрес КП Македоније и изабран Централни комитет.
- **У Јајцу (29. — 30. новембра)** одржано Друго засиједање АВНОЈ-а на коме су дате оцјене о развоју ослободилачког рата у Југословенских народа.
- **1943.**
- **Врховни штаб НОВ и ПОЈ** и Извршни одбор АВНОЈ-а (8. фебруара) дали изјаву о циљевима народноослободилачког покрета.
- **На основу одлуке ЦК КПЈ** у мају месецу одржан Оснивачки конгрес КП Македоније и изабран Централни комитет.
- **У Јајцу (29. — 30. новембра)** одржано Друго засиједање АВНОЈ-а на коме су дате оцјене о развоју ослободилачког рата у Југословенских народа.
- **1944.**
- **Њемачки падобранци** извршили (25. маја) десант на Дрвар.
- **Јединице прве армијске групе НОВЈ**, уз садељство механизованих и окlopних јединица Црвене армије, 20. октобра ослободиле државу (4. јула).
- **На крај Крупња (20. јуна)** савјетовао је да из свих крајева савјетова
- **1945.**
- **У Београду (1. марта)** одржан пленарна сједница ЦК КПЈ поводом оптужби владе СССР-а и СКП (б) против КПЈ и Југославије.
- **У Београду (21. — 28. јула)** одржан Пети конгрес КПЈ који се с правом може сматрати као један од прекретничких у историји развоја југословенског комунистичког покрета, а суштина његових одлука има и шире значење.
- **На Петију (4. — 7. октобра)** одржан Оснивачки конгрес КП Црне Горе.
- **У Сарајеву (1. — 4. новембра)** одржан Први оснивачки конгрес КП БиХ.
- **1946.**
- **У Југославији** је боравила Уставотворна скupштина прихватила Декларацију о проглашењу Федеративне Народне Републике Југославије. Овом одлуком коначно је, у име свих народа Југославије, укинута монархија.
- **На заједничкој сједници Уставотворне скupштине (31. јануара)** усвојен први Устав Federativne Narodne Republike Jugoslavije.
- **Народна скupштина** изгласала (7. децембра) Закон о национализацији приватних привредних предузећа.
- **1947.**
- **Народна скupштина** усвојила (28. априла) Закон о Петогодишњем плану развоја народне привреде ФНРЈ до 1951. године.
- **Одржан (29. — 30. септембра)** Оснивачки конгрес Савеза бораца НОР Југославија.
- **1948.**
- **У Београду (12. априла)** одржана пленарна сједница ЦК КПЈ поводом оптужби владе СССР-а и СКП (б) против КПЈ и Југославије.
- **У Београду (21. — 28. јула)** одржан Пети конгрес КПЈ који се с правом може сматрати као један од прекретничких у историји развоја југословенског комунистичког покрета, а суштина његових одлука има и шире значење.
- **На Петију (4. — 7. октобра)** одржан Оснивачки конгрес КП Црне Горе.
- **У Сарајеву (1. — 4. новембра)** одржан Први оснивачки конгрес КП БиХ.
- **1949.**
- **У творници „Првоборац“, у Солину крај Сплита, (29. децембра)** изабран је први раднички савјет у Југославији.
- **1950.**
- **Народна скupштина ФНРЈ (27. јуна)** усвојила Основни закон о управљању државним привредним предузећима и вишним привредним удружењима од стране радних колективи.
- **У Београду (3. — 4. јуна)** одржан Четврти пленум ЦК КПЈ на коме је указано на потребу прилагођавања судства новим односима социјалистичке демократије.
- **У Загребу (2. — 7. новембра)** одржан Шести конгрес КПЈ, који је имао огроман значај за даљи развој самоуправних друштвених односа који су се све више и брже развијали.
- **1951.**
- **Савезна народна скupштина** изгласала Уставни закон о основама друштвеног и политичког уређења ФНРЈ. Као основни принцип наглашено је друштвено самоуправљање у општинама, срезовима, републикама и Федерацији, у привредним организацијама и јавним службама.
- **Јосип Броз Тито изабран (11. јануара)** за првог Предсједника
- **1952.**
- **Савезна народна скupштина** изгласала Уставни закон о основама друштвеног и политичког уређења ФНРЈ. Као основни принцип наглашено је друштвено самоуправљање у општинама, срезовима, републикама и Федерацији, у привредним организацијама и јавним службама.
- **Савезна народна скupштина** изгласала Уставни закон о основама друштвеног и политичког уређења ФНРЈ. Као основни принцип наглашено је друштвено самоуправљање у општинама, срезовима, републикама и Федерацији, у привредним организацијама и јавним службама.
- **1953.**
- **Савезна народна скupштина** изгласала Уставни закон о основама друштвеног и политичког уређења ФНРЈ. Као основни принцип наглашено је друштвено самоуправљање у општинама, срезовима, републикама и Федерацији, у привредним организацијама и јавним службама.
- **Јосип Броз Тито изабран (11. јануара)** за првог Предсједника
- **1954.**
- **У Београду (16. — 17. јануара)** одржан Трећи пленум ЦК СКЈ на којем је расправљано о случају Милована Ђиласа, штетности Ђиласовог скретања и анархолибералистичким тенденцијама које су вукле натраг, јачле бирократизам и погодовало рестаураторским покушајима реакционарних снага.
- **1955.**
- **У Југославији** је боравила (25. маја — 3. јуна) државно-партијска делегација СССР-а на челу са Хрушчовом и Булгањином. Потписана је Декларација (позната као Ђингрadska), у којој су дводје владе изразиле приврженост принципима мирољубиве коегзистенције и развијању свестране међународне сарадње на разноправним основама.
- **1956.**
- **У СССР (1. — 22. јуна)** боравила југословенска државно-партијска делегација, потписана је изјава о односима између држава и декларација о односима и сарадњи између Савеза комуниста Југославије и Комунистичке партије Совјетског Савеза.
- **1957.**
- **У Београду (25. — 27. јуна)** одржан Први конгрес радничких савјета Југославије.
- **1958.**
- **У Јубљани (22. — 26. априла)** одржан Седми конгрес СКЈ, на коме је усвојен нови Програм Савеза комуниста Југославије, а такође и нови Статут.
- **1959.**
- **У цијелој земљи** трајала са жна политичка активност, а посебна пажња посвећена је упознавању чланова с новим Програмом СКЈ.
- **1960.**
- **У Београду (7. — 13. децембра)** бра одржана Прва конференција шефова држава и влада неангарожаних земаља у чијем раду је учествовало 25 званичних делегација.
- **1961.**
- **У Београду (14. — 16. марта)** одржана проширина сједница Извршног комитета ЦК СКЈ. Донијета је одлука да Извршни комитет упозна руководством и организације с прихваћеним ставовима и указе на задатке који се постављају пред СКЈ.
- **1962.**
- **У Београду (7. — 13. децембра)** одржан Осми конгрес СКЈ на коме је учињен крупан корак напријед у отварању перспективе јачања материјалне основе радних организација и у преношењу репродукције на радне организације. Тада су постављене идејне основе и створени предуслови за привредну и друштвену реформу.
- **1963.**
- **Савезна скupштина** усвојила нови Устав СФРЈ, који полази од човека као носиоца и покретача друштвене активности.
- **1964.**
- **У Београду (7. — 13. децембра)** одржан Осми конгрес СКЈ на коме је учињен крупан корак напријед у отварању перспективе јачања материјалне основе радних организација и у преношењу репродукције на радне организације. Тада су постављене идејне основе и створени предуслови за привредну и друштвену реформу.
- **1965.**
- **Савезно и привредно вијеће Савезне скupштине (24. јула)** усвојили низ законских прописа и мјера које се односе на реформу привреде: стварање услова за интензивније привређивање, стабилизацију тржишта, уравнотежење платног биланса, за шире уklapanje југословенске привреде у светско тржиште и њен бржи развој.
- **1966.**
- **На Брионима (1. јула)** одржана четврта сједница ЦК СКЈ на којој су разматрани актуелни проблеми у вези са негативним дјеловањем неких органа Државне безбедности. Пленум је осудио дјеловање Александра Ранковића као главног представника етатисти-
- чкобирократских елемената у државном и партијском врху.
- **1967.**
- **У Београду (11. јуна)** на заједничкој сједници Предсједништва и Извршног комитета ЦК СКЈ разматран извјештај друга Тита о састанку руководилаца европских социјалистичких земаља у Москви.
- **1968.**
- **У Београду (23. августа)** одржана Десета сједница ЦК СКЈ на којој је разматрана актуелна ситуација настала послије уласка група Варшавског пакта у Чехословачку.
- **1969.**
- **У Београду (11. — 15. марта)** одржан Десети конгрес СКЈ.
- **У току године** одржано је седам сједница Предсједништва СКЈ на којима су разматрани проблеми унутрашњег политичког развоја, а такође и међународних односа.
- **1970.**
- **Извршни биро Предсједништва СКЈ** одржао сједницу (10. фебруара) на којој је указано на потребу разрађивања концепције социјалистичког преобраџаја села и унапређења пољoprivredne производње.
- **1971.**
- **У Карађорђеву (1. — 2. децембра)** одржана 21. сједница Предсједништва СКЈ. Предсједник СКЈ Јосип Броз Тито критиковаша је стање у Савезу комуниста и цјелокупном политичком животу Хрватске, посебно са осврћући на појаве национализма и шовинизма и онтровере осуђујући тезе о „општенародном масовном покрету“.
- **1972.**
- **Јосип Броз Тито** водио разговор са политичким активном Србијом и том приликом изрекао оштру критику руководству СК Србије које се либералистички односило према раду организације.
- **1973.**
- **У Београду** одржано (23. априла) засиједање Општег сабора Федерације.
- **1974.**
- **У Крагујевцу (1. — 17. фебруара)** одржан Шести сусрет самоуправљача Југославије „Црвени барjak“.
- **На сједници (21. фебруара)** Вијеће народа Савезне скupштине свечано је проглашен нови Устав СФРЈ.
- **Одржана (16. маја)** заједничка сједница вијећа Скупштине СФРЈ на којој је Јосип Броз Тито једногласно изабран за предсједника СФРЈ без ограничења мандата.
- **У Београду (11. — 27. маја)** одржан Десети конгрес СКЈ.
- **1975.**
- **У Хелсинкију (30. јула — 1. август)** одржана Конференција о европској безбедности и сарадњи. Учесници Конференције су потписали „Европску повељу“.
- **1976.**
- **Друг Тито** предводио делегацију СКЈ на Конференцији комунистичких и радничких партија Европе која је одржана (29. — 30. јуна) у Берлину.
- **У Колонбу (16. — 19. августа)** одржана Пeta Конференција шефова држава и влада несврстаних земаља.
- **Скупштина СФРЈ** усвојила Закон о удрženom radu.
- **1977.**
- **Одржана (24. маја)** свечана сједница ЦК СКЈ поводом Титовог 85. rođendana и 40 godina od dolaska na čelu SCKJ. Na svečanosti u Sкупštini SFRJ drugi Titi dodigljen treći Orden narodnog heroja Jugooslavije.
- **1978.**
- **Од 3. априла до 31. маја** одржани конгреси Савеза комуниста свих република и конференције СК покрајина.
- **У Београду (20. — 23. јуна)** одржан Једанаести конгрес Савеза комуниста Југославије, који је још у току припрема означен као конгрес акције.

Paşa Margaonović

Mijo Orenski

Zlatko Šnaider

ИГРЕ ЈУГА

Након паузе која је трајала двије године почеле су „Игре југа“ — традиционална културна манифестација која се одржава дуж Црногорског приморја. У програму којим је означен почетак овогодишњих Игара учествовали су Симфонијски оркестар РТВ Титоград, хор „Бранко Крсмановић“, из Београда, „Станко Драгојевић“, из Титограда, солисти Оља Милошевић и Слободан Станковић, драмски умјетници Соња Кнежевић, Драгица Томас, Михаило Јанкић и Петар Томас и АКУД „Мирко Срзентић“ из Титограда.

Овогодишњи програм „Игра југа“, који ће трајати до краја августа, богат је и разноврстан. Гледаоци ће имати прилике да виде представе Југословенског драмског позоришта из Београда, Народног позоришта из Лесковца, Камерног театра 55 из Сарајева, Театра ИТД из Загреба, Драмског ансамбла из Бијеле и Пионирског културног центра Титоград.

Од 6. до 17. августа у Сутомуру ће боравити десет ликовних умјетника из наше земље, који ће формирати сталну, изложбу, а у програму ће учествовати и наши познати књижевници. Наступаће „Колегијум музикум“ из Београда, АКУД „Бранко Крсмановић“, Гудачки квартет из Аустралије, интерпретатори забавне музике и фолклорни ансамбли „Коло“ из Београда, „Танец“ и „Абрашевић“ из Скопља, „Мирко Срзентић“ из Титограда, „Његош“ из Цетиња, „Челик“ из Никшића и фолклорни ансамбл који стиче из Туркменске ССР.

Овогодишње „Игре југа“ организоване су у знаку солидарности с пострадалим подручјем Црногорског приморја.

ПАРТИЗАНСКО ВЕЧЕ У ЧЕЛОБРДУ...

Бројни мјештани и становници Светог Стефана, Будве, Петровца и бригадири омладинске радне бригаде „Вукица Митровић - Љубица“, окупили су се око споменика петнаесторица палих бораца из Челобрана, где је изведен програм посвећен 13. јулу. Евоциране су успомене на славне ратне дане и устанике из „дрвеног села“, спаљеног 18. јула 1941. године. Челобран је уочи рата имало 78 житеља, од којих су деветнаесторица носиоци Партизанске споменице 1941.

Бригадири су уз логорску ватру извели пригодан културно-забавни програм, а свечаности су настављене сљедећег дана полагањем вијенаца и цвијећа на гробове палих бораца. Изведен је и богат спортски програм

...И У ПОБОРИМА

И актив Савеза социјалистичке омладине Побора организовао је забавно вече са богатим културним програмом. На Гомили, зборном мјесту Побора у свим бунама, устанцима и ратовима, где је марта 1942. положена прва партизанска заклетва у нашем крају, дошао је и посљедњи старац или дијете, а присуствовао је и приличан број омладине из Брајића, Грбља, Чавора, Мајина и Будве.

Уз речитале, звуке дипала, гусала, хармонике и књарлија пријатног ловићенског појетарца, забава је трајала до раних јутарњих часова.

Око 20.000 џака без клупа

Где је и како смјестити око 20.000 ученика са пострадалог подручја почетком септембра, када звонце означије почетак нове школске године, било је главно питање о коме је расправљано на недавном састанку представника пострадалих приморских општина; Цетиња, Титограда и Никшића и Републичког секретаријата за образовање, културу и науку. Том приликом констатовано је да је на овом подручју порушен и оштећен велики број школа, да су многи ћаци и њихови наставници остали без кровне над главом. Чуло се, такође, да је у свим овим комунама до сада веома мало уврђено на обезбеђење школског простора. Главна коначица за рад је недостатак представа. Истакнуто је и то да су велику збирку створила

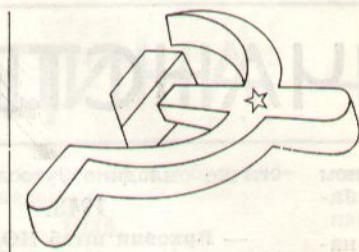
и наша грађевинска и друга предузећа, нудећи најразличите цијене за школске објекте. Тако, па примерј, цијена по квадратном метру школског простора креће се од 3500 до 10.000 динара. То је учинило да неке комуне у споставе контакте са онима који нуде ниже цијене, друге су, пак, одустајале, јер је скапо. Било је сумње и у квалитет и близину испоруке, па нико још ништа није купио од грађевинског материјала, како би градња почела. Речено је да је, можда, најважнија понуда једне италијанске фирме — преко „Генекса“. Код ње би квадратни метар школског простора стајао 5900 девизних динара.

Представници „Генекса“ су истакли да је веома кратак рок до септембра да се

нешто више уради, јер се на овом подручју треба подићи 60.000 квадратних метара школског простора.

Уз рјешавање стамбених питања пострадалих, приоритет ће имати изградња и обезбеђење школског простора — истакао је др Божина Ивановић. — Сви надлежни у комунама и Републици максимално ће се заложити да се изнађу најбоља рјешења. Рок је кратак, јер је септембар близу, али се морају створити услови да школска година почне на вријеме.

Било је и предлога да се настава изводи у објектима, који су неоштећени, у три, па и четири смјене, да се ћаци превозе из једног мјеста у друго, да неки одлазе и у друге републике.

НЕЋЕ СЕ РУШИТИ ЗГРАДА ОПШТИНЕ У ПЕТРОВЦУ

Грађевинска инспекција је општине донијела је почетком јула рјешење да се до темеља сруши зграда број 34 у Петровцу, која је уписанна у регистар споменичких вриједности код Завода за заштиту споменика културе СР Црне Горе. У њој је, као што на спомен плочи пише, формирања прва партијска ћелија, 1919. године, а послије побједе комуниста на изборима 1920. почела је да ради прва комунистичка општина на Јадрану.

Иако је зграда тешко оштећена, она се може и мора санирати — рекао нам је Нико Павловић, шef Мјесне канцеларије у Петровцу, који је тражио преко Културног центра и његових служби у Бодру да се нешто уради да не дође до онога да че-ги би нечијом неприменије поштију дошло.

Раоница Културног центра упозорили су Грађевинску инспекцију да се ради о изузетном историјском објекту, а затим је рјешење о рушевину стављено ван слаге, пошто су сви мишљења да се зграда без тешкотка може санирати и уклонити у будућим уздржавајућим рјешењима Петровца.

Тешко је многим Петровчанима било повјерјати да ће се срушити зграда прве комунистичке општине на Јадрану у години када се славијо 60. године стварања КПЈ, СКОЈ-а и револуционарних Синдиката.

C. П.

Изложба Воја Станића

Иако смо у овој години остало без изложбених простора Модерне галерије и Галерије „Санта Марије“, које дијеле судбину Старог града, нису нас изневерили Јадрански сајам, који нам на почетку сезоне приреди двије међународне изложбе — „Примијењена умјетност Кине“ и „Њемачку савремену графику“, и ОУР „Свети Стефан“, који за 13. јули — Дан утврда црногорског на- рода у својој новоотвореној галерији приреди двадесету самосталну изложбу слика Воја Станића, насташеног у Херцег-Новом.

Станић је у прелијепој светостефанској Галерији изложио двадесет и четири рада малог, средњег и већег формата. Изложбу је поставио познати ликовни критичар Младен Ломпар, а отворио је, у присуству бројних друштвено-политичких, културних и јавних радника из наше земље, Светозар Дурутовић, извршни секретар у Предједништву ЦК СКЈ, који је, између остalog, рекао:

„Црногорска ликовна умјетност, као и црногорска књижевност, јесте најстабилнија духовна полулаја која нашег човјека брани од уч- малости, самољубља, патријахалности, скоројевићства и

навикли у дјелима многих наших значајних ликовних умјетника: хуморна и црно-хуморна нота, иронична и саркастична визура, дају његовим ликовима одлике дре- времене народне мудrosti с пријесама модерног мисаоног критичизма.“

Воја Станић је за своје ликовно стваралаштво добио много домаћа и страна признања, међу којима и Тринаестојулску за 1960. и на- граду „Политике“ за 1970. годину.

С. П.

ИЗ НАШЕ КУЛТУРНЕ ПРОШЛОСТИ

Пјесник и преводилац Никола Љубишић

Рођен 1868. (по неким 1870.) године у Близикућама код Светог Стефана, Никола Љубишић се школовао у Цетињу, Београду, Загребу и Петрограду, где је завршио Духовну академију. Послије студија, од 1897. до 1901. године боравио је у родном крају и на Цетињу, а затим је отputovaо у Русију, где је остао до 1914. године. Предавао је затим у Богословијској школи у Цетињу у којој су наставу изводили и Марко Драговић, Пере Богдановић, Душан Љубишић, сликар Илија Шобајић, Владимира Поповић, Алекса Ивановић, Бошко Думовић и Пере Вучковић.

Послије пада Црне Горе 1915. године Никола Љубишић је изbjegao у Француску, где је као просветни радник провео у Паризу три године. У метрополи Француске умро је од шпањолске гроздије и сахрањен на гробљу „Д'Ивр“ 19. фебруара 1919. године.

Како истиче познати културни радник др Саво Вукмановић, Никола Љубишић је испјевао тридесетак описних, љубавних, пригодних и рефлексивно-песимистичких пјесама. Преводио је Бајрон, Надсону Полонског, Круглову и Јермонтову.

После интересовање за поезију. На основу једног писма, које је 1887. године упутио из Загреба своме рођаку Давиду Љубишићу, види се да се у то вријeme састајао са Јованом Сундечићем, тада популарним пјесником, који је радио на историји Црне Горе. Године 1892. Љубишић је испјевао пјесму „Ја и вила“, коју је штампала осам година касније, а 1894. за вријeme боравка у Петровграду, превео је и препјевао спјев великог руског пјесника Јермонтова „Мцири“, који је 1897. штампан у „Гласу Црногорца“, а двије године касније и као посебно издање.

Поред младићки сјетних и дискретних — углавном такви су сви његови почетнички стихови — Никола Љубишић је испјевао тридесетак описних, љубавних, пригодних и рефлексивно-песимистичких пјесама. Преводио је Бајрон, Надсону Полонског, Круглову и Јермонтову.

Скоро у свим Љубишиним пјесмама одјекују тужни акорди. У њима он изражава своје расположење, схватања и свој поглед на свијет. Отјевао је природу, њене појаве, бића и предмете — све је то чинило оквир и симбо-

ле преко којих је саопштавао своје мисли и оцењења. Наводимо неколико његових стихова:

Снове снливам, а с прозора
мота
магла јеси мој суморни
глед...
Пада сутон мира вјечитога
вјечне ноћи покрива ме
лед!
Моје срце неће куцат'
више,
смириће се бурне ноћи те
и престаће душа да
удише
све јој жеље, љубав, над
и све!

На основу ових неколико стихова није тешко закључити да Никола Љубишић својим стваралаштвом подсећа на свог предходника у црногорском пјесништву. Његовог сестрича Стевана Пере-вића — Цуцу, првог наше бајронисту. И један и други живјели су воема кратко, па нису, успјели да створе дјела трајнији вриједности.

Поменимо, на крају, да Никола Љубишић, иако му се отац звао Стеван или Стјепан, није, како су мислили неки аутори, син „Његоша у прози“ Стјепана Митрова Љубишића.

Станко ПАПОВИЋ

ЗА МЛАДЕ * О МЛАДИМА * МЛАДИ О СЕБИ

ВЕЛИКАНИ СВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Петраркина поезија премостила вјекове

Грађански рат, борба црних и бијелих прогонства учинили су да Франческо Петрарка (1304—1374), угледа свијет у Арецу где су му родитељи, Фирентинци поријеклом, живјели у изгнанству.

Стекавши ши роко хуманистичко образовање, Петрарка под утицајем хуманистичког погледа на свијет ствара многобројна дјела: историјске, филозофске и полемичке списе (у облику писама — по угледу на Цицерона), алегоријски спјев „Тријумф“, еп „Африка“. Ова дјела, писана на латинском језику, до нијела су Петрарки велико признање савременика — ловоров вијенац којим се овјенчавају само највећи живи пјесник Италије.

Непролазну свјетску славу до нијела је пјеснику, међутим, збирка пјесама писана на народном језику — „Канционер“. Настајање овог зборника инспирирала је Петрарки на љубав — Лаура.

Први случајни сусрет с плавокосом и црнооком љепотицом учинио је да Петрарка постане заточеник Аморов. Стихови њој посвећени изражавају најинтимнија расположења пјесника, сву суптилност његових осјећања, иако Лаура никад није одговорила овој љубави.

„Канционер“ има дја дијела, први садржи пјесме настале „за живота мадоне Лауре“, а други, као и први, сонете, кантоне, баладе, настале „по смрти, мадоне Лауре“. Петрарка пјева својој љубави и онда када она, покошена кугом нестаје са лица земље. Пјесник је разапет потребом да измири хуманистичку идеју о овоземаљским радостима, вриједностима и љепотама живота са хришћанским ставом о ништавилу овоземаљског трајања. Зато чежњу, стрепњу, радост што га љубав оплеменује, усхићење, прожима повремени страх и сазнање о гријеху.

Пјесник се диви тјелесним чарима своје госпе „платним власима на вјетру расутим“, њеном гласу „каква не позна ухо оби-

СОНЕТ I

Мира ми нема, а нема ни рата
плашиш се, надам, ледим, жар сам
врели,
летим, врх неба — земља ми се хвата,
не стижем ништа, а грлим свјет цјели.

Утамничен сам од ње — ал' без врата,
не присваја ме, ал' ми омча дијели,
Амор ме штеди — а лаичем својата,
жива ме неће, а спас ми не жели.

Без ока видим, без језика вичем,
за помоћ вапим — а жељан сам гроба,
сам себе мрзим — друге волим јако.

Храним се једном, а плачући кличем;
и смрт и живот — једнаки су оба.
Све због вас, Госпо, ја трајем овако.

чиног смртника“, „љупкој ватри очију“, а ду боко је загледан у устрепали свијет свога бића. „Што ћутим, шта је ако љубав није?“ пита се, тражећи одгонетку стару колико и свијет, окружује се самоћом и тишином. Ријетко у овом идеализованом осјећању сатканом од чежње, прижељкања, дивљења издалека, заискри и жудња.

Остаће Лаура „присутна вјечно попут миде море“ и када смрт те „дивне очи згаси“, остаће пјесник вјеран својој љубави читавог свог живота, само ће очај и патња стишисти вријеме које неумитно пролази и животно искуство које му доноси смиреност и резигнацију.

Љепота Петраркине непосредне, живе, искрене ријечи, идеална несвакидања љубави, очарали су пјесникове савременике тако да је убрзо Петраркина љубавна поезија постала узор многобројним сљедбеницима, развила се у такозвани петраклизам и премостила вјекове.

Марија Склодовска Кири

МАРИЈА СКЛОДОВСКА рођена је 1867. године у Варшави. Мајка јој је радила у омањој школи, а отац био професор математике и физике. У 17. години Марија је завршила матуру као најбоља ученица у одјељењу. Али, дјевојке нису имале право да иду даље на универзитет. Но се се студирати једино у Паризу. Марија је радила код једне богате пољске породице и остављала своју зараду на страну, да би 1891. године отputovala у Париз.

„Желим да научим све што су научници до сада открили“ писала је она. Студира математику и физику и успијева напоредним студирањем да одједном добије двије дипломе. Сваке вечери размишља о срећном дану када ће се вратити у своју домовину да тамо ради као професор. Али, њен живот биће свим другачији. У Паризу, код својих пријатеља, сусреће се са чувеним професором...

Пјер Кири, син љекара из Милуза у Алзасу никада није ишао у школу: отац и један професор држали су му часове код куће. Овај начин учења је успио: Пјер је полночио матуру већ у 16. години,

а дипломирао у деветнаестој.

Године 1892. постаје професор техничке школе у Паризу. Једног дана, 1894. године, он се среће са Маријом Склодовском. „Зашта је несвакиљиво“, касније ће говорити,

„да се може разговарати са једном женом о пословима које волим, и, што је још чудније, осјетити да се једна же на њих разумије и да о томе дискутује са великим познавањем“. У јулу 1895. Пјер се оженио Маријом. А шта су им пријатељи до нијели као свадбени дар? Два бицикли на којима ће тркнути до села само на неколико дана...

Марија и Пјер грозничаво раде да открију неки нови и непознати елемент. Марија је читала о резултатима до којих је дошао велики француски научник Бекерел, који је запазио да комадиј уранијума, остављен на мрачном мјесту необично дјелује на фотографску плочу. Марија је жељела да сазна која је то супстанца коју садржи овај метал. Она тој супстанци даје име радиоактивност. Дуго

времена изводила је много бројне огледе. Запазила је да радиоактивност није иста код свих елемената, што значи да се радиоактивна супстанца не налази у истој количини код свих елемената.

Започиње мукотрпан рад. Дани слични једни другима се смјењују. Прошло је 45 мјесеци! За то вријеме Марија подиже своју ћеркицу Ирено, рођену 1896. године, обавља домаће послове и наставља са истраживачким радом. И Пјер ради са њом, али он држи наставку инжењеризма. Живот им није лак. Најзад добијају прву награду. У јулу 1898. године Пјер и Марија Кири отворили су прву радиоактивну супстанцу.

„Пјер, хоћеш ли да је назовемо, у знак сјећања на моју домовину, ПОЛНОИЈУМ?“ — упитала је Марија.

Три мјесеца касније откри вена је још једна супстанца: РАДИЈУМ. Да ли је то највећи успјех? Научници се са тим не би сложили. „Па шта је то радијум? Да ли се он може видjeti? Да ли се он може опипати? Ако нам по-

Светлана Гаковић: Тифусари

Дјечак и природа

Плавокоси дјечак сједи у чамцу и весла. Усхићено посматра љепоте тог лијепог језера. Недалеко од њега, над мирном површином, уздигаје се мост, а његова тамна сјенка пада на много бројне локвање које се налазе испод моста. Мало да је су куће за које слободно можемо рећи да памте многе године.

Поглед се даље сусреће с малим обронком — заклања ћа га густо зеленило с лејсне стране моста. И на крају иза свега тога, блиста

се плаво, као стакло чисто небо.

Чун је и даље парој језеро, а дјечак се није могао зауставити, јер га је природи звала — да упозна њене скривене љепоте.

Јасна Вукићевић

У СРЦУ ТЕ НОСИМ

Домовино, у срцу те носим
која најдрагији дио живота
свог, домовино драга, ко мајку
тебе волим, сви смо ми зеница ока
твог.

Некад су твоја поља и
горе
бујили пушака рафали
зли,
док те сад буди пјесма
славја
и његов гласић умиљни.

Моје срце за тебе ме везе,
у срцу те носим,
домовино драга,
тобом се поносим.

Сузана МИЈАТОВИЋ

ПОТОЧИЋ И ПАРК

У густој шуми чује се како поток жубори. Скакује се на камена на камен — као да се игра. Кад се изађе из шумице, срета нас једна кућа, а крај ње је прави парк са мноштвом лептирова. И пчеле су његови гости. Играју се са лептирима и сладе соком из цвијета. Близу кућице је град и у граду један парк. У њему има све, а највеће расцветалих ружа, као и неколико клупа за баке и дече.

Ана Франета

На крају првенства

„МОГРЕН“ И „ПЕТРОВАЦ“
ОСТАЛИ У ЦРНОГОРСКОЈ
ЛИГИ

Првенство у Црногорској фудбалској лиги је завршено са извесним заштитништвом, јер је након катастрофалног земљотреса направљена пауза од неколико недеља. У диста тешким условима наши представници у лиги, „Могрен“ и „Петровац“, послије не баш добрих игара почетком јесени и незавидног бодовног салда, кренули су у одлучну борбу за опстанак у лиги. Неизвесност је потрајала све до последњег кола, када су Будвани као домаћини савладали вицешампиони Црне Горе, екипе „Искре“ из Даниловграда. убедљивим резултатом од 5:3, а Петровчани на „врху“ терену у Улцињу освојили бод, и, захваљујући гол-разлици, остали у лиги.

Шта рећи о нашим тимовима? Играли су промјењиво током цијelog првенства, али су у финишу показали да имају екипе које су заслужиле бОльи пласман него онаки који су остварили након првенства. Но, и објективне околности учиниле су да се губе бодови и тамо где се најчешије очекивало.

Тим „Могрена“ има лијепу будућност. Јањевић, Божковић, Пејовић, Драшковић, Вујовић, Кривокапић, Маговчевић, Думнић, Поповић, Мишко Пејовић, Међедовић, Илинчић могу да пруже допадљиве игре и савладају добре и признате екипе. Марковић, Пићан, Зец, Франета, Мушура и још неки много обећавају — у наредном првенству биће више добрих игара и резултата.

Тим „Петроваца“ нагло је поклекнуо након паузе послије земљотреса. Екипа је изгубила непланирано бодове на свом терену, а порази су трпљени и на страни за што је било и објективних разлога, и субјективних слабости. У стручном раду овог клуба треба побољшати штотица и знатно више него до сада посветити пажњу сопственом кадру, у првом реду пионирима. Фудбалери: Врабец, Шпиро, и Душко Зеновић, Радуловић, Вожковић, Мијовић, Турскић, ветерани Шољага и Вукотић и други су спортисти које би пожељели многи клубови. Треба више да раде заједнички на уигрављују екипе, на стицању физичке спремности за велике, напоре, а онда резултати неће изостати.

Пауза у пренству добро ће доћи, да и Петровчани и Будвани среде редове и мирино дочекају почетак новог првенства.

Чеси и Словаци — први и највјернији гости

Јас снимљен 15. јула: највернији посјетици — а њих и да мало — стишли су на „своју плажу“

Ио је 3. јула 1935. године описану информацију о будванском туризаму. „Почиње сезона на југословенском Јадрану. Наши читаоци не добити литературу о будванској ривијери на коју са могу ослонити. Ове године је Будва стварно у моди. А за то је највише заслужно друштво пријатеља Будве. У Јулу је било дана када је Будва била препуна и гости нису могли наћи кров под главом, чак, ни у приватним становима. По Будви се чује чехословачки језик даљу, а и до касно у ноћ...

Будва је сиромашно место, неспримно да прими госте с великом промјени... Погинути припреме за изградњу новог модерног хотела при самом путу за могренску плажу. Узвиши се и електрично осветљење, а вероватно не везе с будвом бити побољшане. Но, Будва и данас има своје чаре и свијетлу перспективу.

Дивна планинска романтика, суптропска вегетација, број Спа: миришље миртом и рузмарином, у баштама се виде поморанџе, лимуни, брескве, смокве, бадеми и остало јужно воће. Просперитет винограда пуни су грожђа, а маслинове шуме одјекују по цијем дијелу БиХаџаца. На путевима између башта срижене корњаче. Можете правити незаборавне излете по околини, на пример за 200 динара џеледински кружни излет из Будве, а маслинове шуме одјекују по цијем дијелу БиХаџаца. На путевима између башта срижене корњаче. Можете правити незаборавне излете по околини, на пример за 200 динара џеледински кружни излет из Будве, а маслинове шуме одјекују по цијем дијелу БиХаџаца.

Највећи плаште Јадрана — под овим називом чехословачки „Народни лист до-

Кутак за разоноду

ТАЧАН ОДГОВОР

Учитељ поставља питање: која је мјера за течност већа од центилитра?

— Децилитар — одговара један ученик.

— А од децилитра?

— Литар.

— А изнад литра?

— Запушач.

РАЗЛОГ

Пошто је професор историје на часу говорио о разоружању, да би видио како су га ученици схватији поставио питање које је од њих против ратова. Сви малиши дигао су руке и професор одабрају једнога и упита га зашто је он против ратова.

— Зато што ратови чине историју — одговори он.

КАО ПАСУЉ

— Шта се дешава — пита радознали синичин је своју мајку — са онима колима која уопште не могу да се крећу?

— Е, видиши, — одговара мајка — то је бар лако објаснити: тај ће га прородити твоме очу!

ТЕШКО ПИТАЊЕ

— Шта мислиш, колико година има твоја ташта?

— Тешко је рећи, али ако поверијемо њеним изјавама она је читавих десет година млађа од моје жене.

САВЈЕТ

— Имам добру краву — жали се неки сељак комшији — али никако да остане стеона. Водио сам је код ветеринара, па опет ништа!

— Зато што ратови чине историју — одговори он.

НЕ ПРЕВИШЕ

У амбуланту улази грађанин чије се руке тресу. Јејкар га пита да ли мно-го пије.

— Не превише — одговара овај — пола просипам.

НАШАО НА МАЈСТОРА

Познати руски војсковођа Суворов имао је обичај да својим војницима поставља чудна питања: колико су соли појели од када су у војсци, или чега више има — суза или мува? Једне ноћи, сблазнени стражу, упита војника:

— Колико има звијезда на небу?

— Одмах ћу вам одговорити, ваше високоблагородније — рече војник, па дике главу и поче да броји: — Једна, двије, три, четири...

Видјешши да је изашао на мајстора, Суворов га прекиде:

— Доста, рећи ћеш ми други пут.

Сутрадан га, је унапредио за наредника.

НИ ТО НЕ БИ УСПЕЛИ

— Има мушкарана, који у животу нису успијели никада да створе, осим да понесу рогове — изјави један лорд у друштву Бернарда Шоа.

— Чак ни то не би умјели да није било помоћи њихових жена! — реће Шо.

са уским улицама опасаног дебелим зидинама, црквама и другим споменицима културе прошлости. Говори се о лијепим будванским вечерима с необично звјезданим небом на које гости из Чехословачке најчешће доносију савици. С брда дува већерњи повјетарац, а под старим кошћелама одлијеже пјесма. Југословенски љепотани договорају се са чешким љепотицама о састанцима — звијждјом. Текст овог Пражанина, који је тајко силоно волио Будву, завршава се позивом: „Припремите се за поход на најлепше југословенске плаже!“ Не можемо се отргнути утијеску да овај позив, који је упућен прије више од пола вијека, има свој ехो и на данашње генерације Чеха и Словака. Јер љубав права и чиста никад се не гаси. Њу не може прекинuti ни стихија као што је била априлска. Читава поплава писама стигла је у другој половини априла на будванску пошту. Јављали су се гости из свих крајева Чехословачке, трајили вијести од пријатеља, нудили помоћ. Навест ћемо само нека имена до којих смо дошли.

Људевит Беловић, радник из Жилина, сваког је лета дојази на одмор у Бечиће и до води рупе омладинаца, пише: „И ове године, по цијену живота идем за Југославију. Као да су моји пријатељи у Бечићима могли да преживе ту катастрофу, могу и ја“. Писмо Јураја Шошке, инжењера из Жилина, датира од 16. априла: „Ако сте живи, јавите шта вам треба“. Породица Драгојунова из Теплица пише својим пријатељима у Будви: „С великим бојазнијим сазнали смо преко средњевјековног градића

информисања о катаstrophi која је задесила Будву. Молимо вас да нам што прије јавите о ситуацији у вашој фамилији, а осим тога попис било каквог захтјева за помоћ коју бисмо вам послали... Војто Куримски из Словачке налазио се на службеном путу у Макарској. Није могао одолети да на повратку на дјеље до Бечића и обиђе своје пријатеље. Поред личне помоћи понудио је директору „ТИТЕКСА“ из Титограда, са којим, иначе његова радна организација врши размјену радника за одмор и рекреацију Бечићи — Татре, бригаду од четрдесет људи за снајију одмаралишта у Бечићима... Вилијам Канат данима је покушавао да добије телефоном Будву и обавијести се о својим пријатељима у Бечићима и успио је да добије вијести преко пријатеља из Панчева... Јожеф Грегорић из Пјештана такође шаље дирљиво писмо својим пријатељима у Боретима и нуди помоћ... Безброј је примјера људске солидарности, љубави према нашем крају и људима из ове пријатељске земље. Зато се и данас, као што је то било прије шездесет година, на нашим плажама, по улицама и терасама чују највише чешки и словачки језик. Чеси и Словаци су били и остали наши први и највернији гости.

Владимир Станишић